

Slarv med radonkontroll ger 100 personer om året cancer

Kommunerna har tappat kontroll över radonstrålningen. 100 personer skulle årligen räddas undan lungcancer om mätningarna sköttes rätt, visar en undersökning.

31 oktober 2012, kl 14:41 | Text: [Rikard Ljungqvist](#)

Varje år orsakar radon i bostäder cirka 500 fall av lungcancer – av vilka de allra flesta får dödlig utgång.

För att minimera risken att människor blir sjuka har Socialstyrelsen satt upp ett mål om att samtliga svenska bostäder om åtta år ska vara radonsäkra.

Ansvaret för att genomföra mätningarna ligger på respektive kommun – ett uppdrag de inte lyckas med.

En enkät som Svensk radonförening genomfört bland landets kommuner visar att antalet mätningar måste tredubblas för att miljömålet ska kunna uppfyllas.

Totalt handlar det om två miljoner fastigheter som behöver radonsäkras, berättar Michael Lundgren, ordförande i Svensk radonförening.

– Näst efter rökning finns det inget annat som orsakar lungcancer i samma grad som radon. Antalet döda på grund av radon är fler än vad som årligen dör i trafiken.

Undersökningen pekar på att cirka 400 000 bostäder i dagsläget har farliga halter radon – utan kommunernas kännedom.

Trots de stora farorna är de flesta fall av radonföroreningar lätta att åtgärda, säger Michael Lundgren.

- I 80 procent av fallen kommer radonet från marken. I takt med att huset åldras uppstår ett läckage och huset suger upp radonluften underifrån. Det åtgärdas på en enda dag med hjälp av en radonsug.

Härstammar radonet däremot från byggmaterialet tar saneringen längre tid. Då behöver värden som regel installera en mekanisk ventilation för att rena luften.

Grovt räknat är radonrisken betydligt mindre i hus byggda under 90-talet eller senare. Orsakas föroreningen av markradon är du också säkrare ju högre upp i huset du bor.

Därtill ökar sjukdomsrisken markant om du röker.

– Radon fäster på luftpartiklar och de som röker har inte lika mycket som stoppar dem från att nå lungorna. Men det är inte bara rökare som drabbas.

Rikard Ljungqvist
Reporter

Ämnen: Publicerad: 31 oktober 2012, kl 14:41

Michael Lundgren, ordförande Svensk radonförening Foto: Svensk radonförening

FAKTA

RESULTAT AV UNDERSÖKNINGEN

- 2 miljoner radonmätningar bör göras innan 2020 för att miljömålen ska uppnås. Det innebär 260 000 per år, jämfört med nuvarande takt på ca 80-90 000 per år.
- Kommunerna saknar troligen kännedom om ca 400 000 bostäder som överstiger riktvärdet på 200 Bq/m³.
- I hälften av Sveriges kommuner känner man till 15 procent eller färre av de mätningar som borde göras innan 2020
- Appliceras resultatet på riket är endast 22 procent av de mätningar som borde vara gjorda 2020 idag kända av kommunerna.
- Endast 53 % av landets kommuner ställer krav på ägarna till flerbostadshus. Av de övriga planerar knappt hälften att skärpa kraven på ägare till flerbostadshus.

Källa: *Svensk radonförening*